

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2738/2023
07.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Баста, адвокат из ..., против туженог „Guard Роровић Security“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Зоран Соколовић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2684/22 од 11.01.2023. године, у седници већа одржаној 07.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2684/22 од 11.01.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 2245/20 од 06.08.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење туженог број .. од 23.07.2020. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу уместо враћања на рад на име накнаде штете исплати износ од 91.101,12 динара са законском затезном каматом од 17.08.2020. године до исплате, док је одбијен тужбени захтев у делу преко досуђеног до траженог износа од 121.468,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 120.044,00 динара са законском затезном каматом на износ од 106.500,00 динара од извршности пресуде до исплате.

Допунским решењем Основног суда у Нишу П1 2245/20 од 31.01.2022. године, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 5.544,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2684/22 од 11.01.2023. године одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, усвајајућем делу става другог изреке и у ставу трећем изреке и допунско решење истог суда од 31.01.2022. године.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Ревизија је дозвољена по одредби члана 441. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), па је Врховни суд испитао побијану пресуду у смислу члана 408. овог закона и нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Такође, неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, с обзиром на то да је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди. Супротно тврдњи ревидента ревизијски суд сматра да је другостепени суд оценио све жалбене наводе који су од значаја за пресуђење ове парнице.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био запослен код туженог на неодређено време на радном месту „службеник физичког обезбеђења“. Решењем туженог број .. од 23.07.2020. године, отказан му је уговор о раду на основу члана 179. став 1. тачка 2. Закона о раду и члана 59. став 2. тачке 1. и 2. и став 3. тачке 5. и 8. Правилника о раду туженог. Предметним решењем, тужиоцу је стављено на терет да је својом кривицом учинио повреду радне обавезе тако што је претходних шест месеци периодично, а посебно 19.06.2020. године, злоупотребом овлашћења и прекорачењем овлашћења, непристојним и дрским понашањем вршио полно узнемиравање (вербалним путем) запослених код закупца и сервисних служби у објекту робне куће „ББ“ у објекту у ... (који тужени обезбеђује), код којих се створио страх, осећање понижености, уплашености, несигурности. Пре доношења решења, достављено му је писано упозорење од 13.07.2020. године. У писменом изјашњењу, тужилац је негирао повреду радне обавезе. Тужени је тужиоца више пута усмено упозоравао на недозвољено и непримерено понашање које је довело у питање уговорни однос туженог у вези вршења послова обезбеђења објекта у

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, сматрајући да је предметно решење о отказу уговора о раду незаконито. Ово стога што у предметном решењу, а ни у упозорењу, тужени није конкретизовао радње тужиоца у погледу начина и места повреде радне обавезе и радне дисциплине који су му стављени на терет, због чега се не могу подвести под отказни разлог из члана 179. став 2. тачка 2. Закона о раду и члана 59. став 2. тачке 1. и 2. и став 3. тачке 5. и 8. Правилника о раду туженог. Како је предметно решење туженог поништено, а тужилац није захтевао враћање на рад, применом члана 191. став 5. Закона о раду нижестепени судови су му досудили накнаду штете у висини од три минималне зараде.

По оцени Врховног суда, неосновано се ревизијом туженог указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Према одредби члана 179. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05...95/18), послодавац запосленом може да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на његово понашање и то ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду

(тачка 2.). Уговор о раду отказује се решењем у писменом облику и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку (члан 185. став 1.). Ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, а запослени не захтева да се врати на рад, суд ће, на захтев запосленог обавезати послодавца да запосленом исплати накнаду штете у износу од највише 18 зарада запосленог у зависности од времена проведеног у радном односу код послодавца, година живота запосленог и броја издржаваних чланова породице (члан 191. став 5.).

Правилником о раду туженог од 05.11.2015. године, чланом 59. став 2. прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоје оправдани разлози који се односи на радну способност запосленог и његово понашање и то: ако несавесно и немарно извршава радне обавезе (тачка 1.) и ако злоупотреби положај или прекорачи овлашћење (тачка 2.). Ставом 3. истог члана, прописано је да запосленом може да се откаже уговор о раду ако не поштује радну дисциплину и то ако његово понашање представља радњу извршења кривичног дела учињеног на раду или у вези са радом независно од тога да ли је против запосленог покренут кривични поступак за кривично дело (тачка 5.), односно ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (тачки 8.).

Послодавац може да откаже уговор о раду запосленом ако запослени учини повреду радне обавезе или радне дисциплине, при чему је терет доказивања постојања чињеница које формирају отказни разлог на страни послодавца. Да би отказ због повреде радне обавезе био законит, потребно је да послодавац у поступку који претходи отказу, утврди кривицу запосленог за учињену повреду радне обавезе, јер она представља основ његове одговорности.

У конкретном случају, решењем од 23.07.2020. године тужени је тужиоцу отказао уговор о раду на основу одредбе члана 179. став 2. тачка 2. Закона о раду стављајући му на терет да је својом кривицом учинио учинио повреду радне обавезе из члана 59. став 2. тачке 1. и 2. и повреду радне дисциплине става 3. тачке 5. и 8. Правилника о раду тако што је претходних шест месеци периодично, а посебно 19.06.2020. године, злоупотребом овлашћења и прекорачењем овлашћења, непристојним и дрским понашањем вршио полно узнемиравање запослених код закупца и сервисних служби у објекту робне куће „ББ“ у објекту у ..., код којих се створио страх, осећање понижености, уплашености, несигурности.

Међутим, изостала је конкретизација учињених повреда радне обавезе и радне дисциплине, на основу чега би се могле идентификовати радње повреде радне обавезе и радне дисциплине које су тужиоцу стављене на терет и оценити њихово постојање (време, место и начин извршења недоличног и недозвољеног понашања које је стварило страх, осећање понижености, уплашености и несигурности код запослених) и с тим у вези конкретизација чињеница и доказа из којих се утврђује постојање његове кривице, већ се предметно решење само паушално позива на повреде радне обавезе из члана 59. став 2. тачке 1. и 2. и повреду радне дисциплине из члана 59. става 3. тачке 5. и 8. Правилника о раду туженог, што га чини незаконитим, како то правилно закључују и нижестепени судови.

Имајући у виду да је приликом доношења решења о отказу уговора о раду учињен пропуст у поступку доношења решења због тога што је образложење решења

паушално и не садржи све елементе на основу којих би се могло утврдити да постоји основ за отказ уговора о раду тужиоцу, правилно су нижестепени судови поништили предметно решење туженог о отказу уговора о раду тужиоцу као незаконито.

Поред тога, уколико је запосленом престао радни однос без правног основа, а запослени не жели да се реинтегрише у радни однос, он по самом закону има право да уместо враћања на рад захтева накнаду штете (тзв. супституција реинтеграције), а послодавац је у обавези да му ту штету накнади и то у висини коју одмери суд применом одредби члана 191. став 5. ЗОР. Полазећи од чињенице да је решење туженог од 23.07.2020. године, поништено као незаконито, те да тужилац не захтева враћање на рад, основано потражује од туженог штету у смислу одредбе члана 191. став 5. Закона о раду. Нижестепени судови правилно закључују да у овом случају постоји основ за накнаду штете уместо враћања на рад, а висина износа накнаде штете коју тужилац потражује правилно је утврђена на основу релевантних чињеница да је тужилац у радном односу код туженог провео 2 године и 7 месеци, да је у моменту престанка радног односа имао 49 година живота и да издржава једно малолетно дете које се налази на редовном школовању, па тужиоцу припада тражена накнада у висини 3 минималне зараде односно 91.101,12 динара.

Предмет оцене ревизијског суда нису били наводи ревизије којима се оспорава утврђено чињенично стање јер то није дозвољен ревизијски разлог према члану 407. став 2. ЗПП.

Правилно је донета одлука о трошковима поступка на основу чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић